

ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТИКИ

Викладач: к. н. із соц. ком., доц. Любченко Юлія Валеріївна

Кафедра: журналістики, 2й корп. ЗНУ, ауд. 207 (2^й поверх)

Email: lubchenko2008@ukr.net

Телефон: (061) 289-12-24 (кафедра), 289-41-11 (деканат)

Facebook Messenger: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100024044597339>

Освітня програма, рівень вищої освіти	Редакторсько-видавнича діяльність і медіамоделювання. Бакалавр					
Статус дисципліни	Обов'язкова. Цикл професійної підготовки освітньої програми					
Кредити ECTS	3	Навч. рік	2023-2024 2 семестр	Рік навчання - 1	Тижні	13
Кількість годин	90	Кількість змістових модулів¹	4	Лекційні заняття – 14 год Лабораторні заняття – 26 год Самостійна робота – 50 год.		
Вид контролю	Залік					
Посилання на курс в Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12420					
Консультації:	щопонеділка, 12.55 – 14-15 або за домовленістю чи ел. поштою					

ОПИС КУРСУ

Мета вивчення дисципліни «Основи журналістики» – ознайомити студентів із фундаментальними засадами журналістики як галузі знань і професійної діяльності, що має свою законодавчу базу і етичні принципи і володіє певним набором інструментів для створення і розповсюдження журналістських матеріалів різних жанрів і форм.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи журналістики» є: ознайомити студентів із специфікою журналістської професії, тенденціями її розвитку і роллю в суспільстві; дати уявлення про журналістику в контексті соціальних комунікацій; навчити студентів професійно аналізувати діяльність сучасних медіа; окреслити законодавче поле діяльності журналістів та етичні принципи роботи в медіа; ознайомити з правилами підготовки журналістських матеріалів різних жанрів і форм.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент **зможє:**

1. аналізувати інформаційні потоки;
2. збирати інформацію з різних джерел;
3. дотримуватись професійних стандартів і етичних норм у професійній діяльності;
4. структурувати інформацію в журналістських матеріалах;
5. писати інформаційні повідомлення.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Михайлин І. Основи журналістики : підручник. Київ : Центр навчальної літератури. 2019. 496 с.±
до кожного заняття рекомендуються додаткові джерела (див. Moodle).

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи (тах 60 балів):

Поточний контроль передбачає такі **теоретичні** завдання:

- Усне опитування, обговорення основних етапів підготовки журналістських матеріалів (пошук інформації, перевірка фактів, робота з джерелами, мова, стиль, лексика, логіка викладу).

¹ 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS). Детальна формула розрахунку – в рекомендаціях.

- Тестові завдання.

Поточний контроль передбачає такі **практичні** завдання:

- Створення джерельної бази для збору інформації.
- Робота над перевіркою фактів.
- Написання інформаційного повідомлення.

Підсумкові контрольні заходи (max 40 балів):

Теоретичний підсумковий контроль – 2 тест по 5 балів кожен (за 1й і 2й пів семестри, проводиться онлайн на платформі Moodle). Заліковий тест – 10 балів.

Підсумкове практичне завдання (фінальний проєкт) – презентація 4 написаних новинних повідомлення про події, які студент відвідав особисто. Проєкт має бути презентований до 1 травня 2024 року.

Вимоги до фінального проєкту: 4 новинних повідомлень мають бути написані з подій, які студент відвідав особисто. Тексти мають відповідати усім вимогам, що висуваються до такого типу матеріалів (повнота, точність, збалансованість інформації, факти відокремлені від коментарів, посилання на джерело інформації, наявність подробиць, наявність усіх структурних елементів тощо). Повідомлення можуть бути різних інформаційних жанрів. Тексти мають бути надруковані на аркушах формату А4 і оформлені згідно з правилами (відформатований текст, фото, підпис автора).

Критерії оцінювання фінального проєкту:

Проєкт складається з 4 якісних повідомлень, що оформлені за вказаними вимогами, не містять орфографічних, стилістичних, пунктуаційних помилок. Студент самостійно відвідав події, про які написав повідомлення. Кожне якісне повідомлення оцінюється у 5 балів. У 3 бали оцінюється повідомлення з незначними огріхами, зауваженнями щодо структури, оформлення, викладу. Студент відвідав подію самостійно. У 2 бали оцінюється повідомлення із значними зауваженнями щодо структури, оформлення, викладу, недостатнім обсягом зібраних фактів, наявними помилками, недотриманням професійних стандартів. Студент відвідав подію самостійно. В 1 бал оцінюється запозичене повідомлення, що має значні зауваження щодо структури, оформлення, викладу, наявними помилками, недотриманням професійних стандартів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ
Силабус навчальної дисципліни

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (max 60%)			
Змістовий модуль 1	Вид теоретичного завдання: опитування	тиждень 2	5%
	Вид практичного завдання: на прикладах журналістського контенту продемонструвати виконання функцій журналістики	тиждень 3	10%
Змістовий модуль 2	Вид теоретичного завдання: обговорення	тиждень 4	5%
	Вид практичного завдання: 1. Дібрати приклади журналістських матеріалів, в яких наявні порушення професійних стандартів. 2. Сформулювати основний перелік джерел інформації для підготовки міських новин	тиждень 5-6	5% 5%
Змістовий модуль 3	Вид теоретичного завдання: опитування	тиждень 7	5%
	Вид практичного завдання: 1. Визначити структурні елементи новинного повідомлення 2. Сформулювати план роботи над новинним повідомленням	тиждень 8-9	5% 5%
Змістовий модуль 4	Вид теоретичного завдання: тестування	тиждень 10	5%
	Вид практичного завдання: 1. Написати замітку про актуальну подію. 2. Дібрати приклад репортажу і визначити основні критерії цього жанру.	тиждень 11-13	5% 5%
Підсумковий контроль (max 40%)			
Підсумкове теоретичне завдання: залік (питання на Moodle)			20%
Підсумкове практичне завдання: презентація повідомлень			20%
Разом			100%

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема змістового модулю	Контрольний захід	Кількість балів
Змістовий модуль 1			
Тиждень 1 Лекція 1	Журналістика як професійна діяльність	Усне опитування, обговорення	5
Тиждень 2-3 Практичне заняття 1-3		<p>1. Із матеріалів українських ЗМІ доберіть приклади, що демонструють виконання загальних і спеціальних функцій. Обґрунтуйте свій вибір.</p> <p>2. Поділіться на міні групи і шляхом мозкового штурму визначте маніпулятивні прийоми, які використовують у журналістиці для впливу на масову свідомість аудиторії. Із матеріалів українських ЗМІ наведіть приклади використання таких маніпуляцій.</p> <p>3. Сформулюйте основні ознаки журналістського, рекламного текстів і пропаганди за такою схемою: основна мета – для кого – основні засоби – ймовірний результат</p>	10
Змістовий модуль 2			
Тиждень 3,5 Лекція 2-3	Професійні стандарти журналістики	Усне опитування. Обговорення.	3
		Тестування	2
Тиждень 4-6 Практичне заняття 4-6		<p>1. На новинних порталах доберіть приклади повідомлень, в яких порушуються професійні стандарти журналістики. На один стандарт – один текст.</p> <p>2. Перегляньте моніторинги дотримання професійних стандартів, які здійснює Інститут масової інформації. Підготуйте виступ про якість журналістських матеріалів і наявність джинси в журналістських текстах.</p> <p>3. Підготуйте таблицю джерел інформації для міських новин Запоріжжя. У таблиці мають міститися 10 джерел із різних сфер, електронні адреси їхніх ресурсів і характеристика інформації, що розміщується на цих сайтах.</p>	10
Змістовий модуль 3			
Тиждень 7,9 Лекція 4-5	Основи журналістської	Усне опитування. Обговорення.	5

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ
Силабус навчальної дисципліни

	діяльності		
Тиждень 7-9 Практичне заняття 7-9		<p>1. Із новинних порталів оберіть інформаційне повідомлення і визначте структуру новини (лід, корпус новини, бекграунд)</p> <p>2. Напишіть новину з традиційною структурою і за принципом перевернутої піраміди. У якості фактів використайте сюжет казки «Колобок».</p> <p>3. Гра «Експерт». Поділіться на три групи. Кожна з груп отримує одну з тем: «Глобальне потепління впливає врожай зернових», «Через шкоду мобільного зв'язку птахи не летять у виірій», «Жінки читають більше ніж чоловіки». Кожна з груп готує аргументи експерта з обраної теми. Один з учасників має переконливо представити ці аргументи. Усі учасники гри мають визначити які прийоми використовували команди для переконання аудиторії.</p>	10
Змістовий модуль 4			
Тиждень 11,13 Лекція 6-7	Жанри журналістики	Усне оитування. Обговорення.	3
		Тестування	2
Тиждень 10-13 Практичне заняття 10-13		<p>1. На основі запропонованої інформації за принципом перевернутої піраміди створити розширену замітку. Проаналізувати стилетворчі особливості цього жанру.</p> <p>2. Схарактеризувати роль і функції авторського "я" в конкретному журналістському репортажі (наприклад, зі спортивної чи музичної події).</p> <p>3. Заздалегідь віднайти у пресі різні види жанру інтерв'ю, визначити позиції інтерв'юера й інтерв'юованого у цих текстах, дослідити функції недіалогічних елементів.</p>	10
Залік			20
Підсумкове практичне завдання			20
Разом			100

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

Книги:

1. Владимиров В.М. Вступ до журналістики : Київ : НАУ, 2015. 284 с.
2. Голуб О. П. Медіакомпас: путівник професійного журналіста. Практичний посібник. Київ : ТОВ «Софія-А», 2016. 184 с.
3. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. 3-тє вид. Львів : ПАІС, 2008. 276 с.
4. Журналістська етика: Посібник для підготовки до державного іспиту / Авт.кол. За ред. В.Мостового та В. Різуна. Київ : ТзОВ «ЗН УА», 2014. 224 с.
5. Ів Аньєс. Підручник із журналістики: Пишемо для газет. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2013. 544 с.
6. Раує П-Й., Шнайдер В. Новий посібник з журналістики та онлайн-журналістики / Перекл. з нім. В. Климченко; за загал. ред. В. Іванова. Київ : Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2014. 358 с.
7. Чекмишев О. Основи журналістики: навчальний посібник. Київ : Академія. 2021. 168 с.

Інформаційні ресурси:

1. Газета «День». [Електронний ресурс]. URL: <http://www.day.kiev.ua>.
2. Інтернет-видання «Лівий берег». [Електронний ресурс]. URL: <http://www.lb.ua>.
3. Інтернет-видання «Медіаграмотність». [Електронний ресурс]. URL: <http://osvita.mediasapiens.ua/>.
4. «BBC» [Електронний ресурс]. URL: <http://www.bbc.co.uk/ukrainian/>.
5. Інтернет-видання «Радіо Свобода». [Електронний ресурс]. URL: <http://www.radiosvoboda.org>.
6. Інтернет-видання «Українська правда». [Електронний ресурс]. URL: <http://www.pravda.com.ua>.
7. Інтернет-видання «Стоп фейк. Борьба с неправдивой информацией о событиях в Украине». [Електронний ресурс]. URL : <http://www.stopfake.org>.

РЕГУЛЯЦІЇ І ПОЛІТИКИ КУРСУ²

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування занять обов'язкове, оскільки курс зорієнтовано на формування практичних навичок роботи в радіофері. Очікується, що викладач працює з кожним студентом, який отримує персональні рекомендації і відпрацьовує кожну навичку. Будь ласка, беріть участь у обговоренні, виявляйте ініціативу!

Заняття проходять на радіостанції, для допуску до якої треба надати студентський квиток. Під час використання студійного обладнання, будьте уважними й акуратними. У разі неналежної роботи техніки, зверніться до викладача.

Завдання мають бути виконані перед заняттями. Пропуски можливі лише з поважної причини. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. Накопичення відпрацювань неприпустиме! За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це *плагіат*. Використання будь-якої інформації (текст, звук тощо) мають бути правильно процитовані й використанні з посиланням на автора! Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтесь з викладачем. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем).

Комунікація

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну на пошту та розміщуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно. Ел. пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем. Адреси типу user123@gmail.com не приймаються!

---

² Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів тощо. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ:** <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методичку проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yeds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8ggt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога Марті Ірини Вадимівни (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Борисов Костянтин Борисович**
Електронна адреса: uv@znu.edu.ua Гаряча лінія: Тел. (061) 228-75-50

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>